

WE ZIJN HIER GOED

(2019)

Het is hier goed. We zijn hier goed. Het is hier rustig. We genieten ervan. Er zijn veel georganiseerde activiteiten.

Ik heb gekozen voor volpension. Ze hebben hier geen andere keuze. En dat hoeft ook niet.

Het eten is goed, bio en verzorgd. Een continentaal ontbijt en 's middags en 's avonds een vaste menu, geen buffetformule. Een vaste menu is een goede formule, zeker bij lage bezetting. Een vaste menu met uitstekend bier. De groenten komen uit de tuin en er is vee en pluimvee.

Ik heb een frisse witgekalkte kamer, met prachtig uitzicht op het park. Zelfs in hartje zomer blijft het hier heerlijk fris door de dikke muren. Aangebouwd, bijgebouwd, verbouwd, over de eeuwen heen. Er is geen airco, maar dat is absoluut niet nodig. Ik hou trouwens niet van airco. Dat maakt lawaai, ik krijg stramme spieren en raak verkouden.

We hebben een lavabo op de kamer en een gemeenschappelijke badkamer op de gang. Dat vind ik een minimum, maar goed. De badkamer heeft een douche. Meer moet dat niet zijn en het is er proper.

Er wordt aan de gasten gevraagd om zich aan de kledijvoorschriften te houden. Zodat we bijvoorbeeld netjes zijn voor het avondmaal, zeker na de dagactiviteiten. Ik begrijp dat, daar wordt niet moeilijk over gedaan en ik zie dat iedereen er zich goed aan houdt.

Huisdieren waren bij registratie niet toegestaan. Maar dat geeft niet, ik heb er geen. Er lopen een paar katten op het domein en een hond. Die worden hier goed verzorgd.

Er is geen zwembad. Er is evenmin internet op de kamer. Er is internet in de bibliotheek en het kantoor, geen wifi op de kamer. Dat is een opluchting. Een mens kan zijn smartphone zo beu zijn. Door het beleid hier worden de media ook enigszins buitengehouden. En dat apprecieer ik. Er is een kwaliteitskrant en dat is ruim voldoende.

Ik had graag een terras gehad aan mijn kamer. 's Avonds bij goed weer zit ik graag rustig buiten. Maar voor zover ik kan zien heeft niemand hier een terras aan de kamer. Dat is dus eerlijk. Iedereen gaat hier redelijk vroeg slapen en ik pas mij daaraan graag aan.

Ik ben met de trein gekomen en werd afgehaald aan het station. Een goeie en betrouwbare service van de organisatie. Mijn kamer was beschikbaar vanaf 14 u. Ik was iets te vroeg en dronk een koffie in de lobby.

Ik heb een eenpersoonskamer gevraagd. De meeste kamers blijken hier eenpersoonskamers. Voor mij maakt het niet uit. Het belangrijkste is dat het bed goed is. Dat de matras en de bodem goed zijn. Het zijn hier goede bedden. Daar is voor gezorgd. We hebben ook goede dekens en heel propere lakens. En een stevig hoofdkussen. Dat heb ik graag. Ik heb soms een zwaar hoofd en dan geeft een stevig hoofdkussen zekerheid.

Op veel plaatsen is er keuze tussen een appartement of een woning of een kamer, maar ik heb hier gewoon voor een kamer geopteerd. In een appartement of een woning moet je eigenlijk nog alles zelf doen, zelf boodschappen doen en zo. Dan heb ik het liever iets kleiner waarbij er voor alles gezorgd wordt.

De gasten hier zijn al wat ouder. Het verblijf trekt het jong publiek niet aan. Er valt hier niemand uit de toon. Niemand verstoort het verblijf.

's Morgensvroeg gaan we samen zingen. Daar geniet ik van. We zijn een nieuw nummer aan het inoefenen, in meerdere stemmen.

Na de middag trek ik mij terug op mijn kamer voor een siësta. Dat kan deugd doen. Na de siësta een lekkere tas koffie met een kleine versnapering.

's Avonds ga ik vroeg slapen. Daar geniet ik van, zo vroeg in mijn bed kruipen en een nacht van rust voor mij hebben.

Tijdens de maaltijd wordt altijd een tekst voorgelezen. Daar geniet ik ook van, rustig eten, goed verzorgd op het ritme van een rustig voorgelezen tekst.

Overdag neem ik wat lichaamsbeweging, ga ik wandelen of help ik in de tuin. Er zit dan niemand achter mij, geen stress, dat werkt ontspannend.

Zelf heb ik hier tijdens mijn verblijf geen verantwoordelijkheden, en bijgevolg geen zorgen. Daar hou ik van.

In onze primaire biologische behoeften is hier aldus goed voldaan. Aan onze sociale behoeften wordt voldaan onder elkaar. We zijn hier niet met overdreven veel, we zijn hier evenmin alleen. Er is altijd mogelijkheid voor een babbel, samen te eten, samen te zingen, te wandelen, wat werkjes te doen of een kaartje te leggen.

Er is hier een grote bibliotheek met opvallend veel goede boeken. Ik kan ervan genieten om rustig buiten onder een boom of in de bibliotheek een goed boek te lezen. In de stilte, zonder storende geluiden.

Ik hou van boeken lezen. Ik stel vast dat ik hier bijna dagelijks naar de bibliotheek ga. Niet alleen omwille van de rust of de stilte van de ruimte, het is ook de geur. Het zijn de feromonen, wordt hier soms gegrapt.

Ik ben meestal in verschillende boeken tegelijk bezig en vergeet waarin ik juist bezig ben tot ik het stapeltje zie liggen. In een boek voel ik me veilig, boeken bijten niet. Ik probeer niet al te veel boeken met goede raad te lezen. Mijn lichaam verzet zich daar tegen. Ik verkies levensverhalen. Dan leef ik mee, leef ik het leven mee waarover ik lees, alsof ik het zelf ben. Zo kom ik in andere tijden en andere streken en ontmoet ik andere mensen. De tijd verstrijkt, ik heb van alles meegemaakt en ik ben er niet moe van. Integendeel, ik ga na de bibliotheek een kleine wandeling maken. Ik ga graag naar de fruitbomen kijken. Kersen, pruimen, perziken, appels, peren. Het fruit groeit, zeg ik dan tegen mezelf. Fruitbomen zijn brave wezens. Fruitbomen lijken op koeien. Ze blijven geven, tot ter dood.

Er wordt hier confituur en stroop gemaakt. Daar ga ik niet aan meehelpen. Het is daar te warm. Ik proef wel graag, van het restje dat staat af te koelen.

Wat hier ook leuk is, een leuk spelletje eigenlijk, is dat ze mij bij de registratie vroegen om een aanspreeknaam te kiezen. Ik vroeg of mijn eigen voornaam hier goed voor was, maar ze vonden het leuker dat ik een andere zou kiezen. Ik zei dat ik zo direct niet op iets kon komen en dat ik het zou laten weten aan de receptie. En aldus noemen ze mij hier nu Jacob, enkele zelfs Jacques. Het verblijf hier heeft toch wel veel eigen spelregels. Het lijkt bijna op een ernstig leven en niet op een vakantieleven. En opvattingen dat er hier zijn. Opvattingen die hun eigen leven gaan leiden. Opvattingen die gekoesterd worden. Veilige opvattingen.

Bij de ochtendactiviteit bijvoorbeeld doen we altijd onze nette kleren aan. Ik ben dat niet gewoon, maar ik vind het wel aangenaam. Het is eens iets anders. Op vrije dagen durf ik redelijk lang in mijn slaapkleren rondhangen, maar dat doen we hier niet. In nette kleren zingt het ook beter. Al is het lichaam nog niet helemaal wakker, de nette kleren nodigen uit om wakker te worden en een nette stem in te zetten.

Ik ga mij inschrijven om mee te helpen in de brouwerij. Geen volle dagen, misschien halve dagen. Enkele uren in de voormiddag. Alhoewel ik in de voormiddag graag wat tijd voor mezelf heb. Misschien enkele uren in de namiddag, na de koffie. Ik zou er mij goed bij voelen en mij ook nuttig voelen.

Uiteindelijk is het niet de brouwerij maar de tuin geworden. Voor de brouwerij hadden ze voldoende inschrijvingen.

Louer Dieu et défricher la terre, hangt boven het poortje naar de tuin. Il faut cultiver notre jardin, denk ik. De vruchten groeien hier goed. Het is geen al te zware grond en hij is goed verzorgd. Niets geforceerd. Tomaten hebben iets fascinerend. Ze voelen zich hier goed. De sla ook. Sla en slakken. We spuiten niet. De groenten mogen een vrije vorm hebben. Het is de smaak die telt. Je smaakt het als een tomaat bereid is om zich te geven, omdat ze de tijd gehad heeft om zich te geven. Zo bekijk ik het, maar ik ben hierin een naïeve onnozelaar.

Het land geeft, geeft veel, geeft meer dan genoeg. En nog zijn we niet content. Zo heeft mijn kameraad Marc, de ondernemer, een project waarbij het land nog meer geeft. Door speciale ingrepen. Ik zou niet graag hebben dat ze dat bij mij doen. Ik zou daar stress van krijgen. Ik zou er een burn-out van krijgen. Sommige stukken land hebben een burn-out, dat zie je zo. Zes maanden therapie bij Natuurpunt en dan deeltijds het werk hervatten.

Mijn kameraad Marc, de ondernemer, is een schoolkameraad van vroeger. Nu captain of industries. Ambitieuus. Hij houdt van stevig geweven opmaatgemaakte sneeuw witte hemden. Die doen mij denken aan politici die willen tonen dat ze voor kwaliteit willen gaan. Willen, willen... Marc houdt van een afgetraind lichaam, waarvoor hij zich aftraint. En hij houdt ervan zijn ambities waar te maken. Wie niet.

Soms denk ik dat hij zijn ambities al wel twintig keer heeft waargemaakt, maar toch blijft hij ambitieus. Hij is gewoon zo, denk ik. Hij is aan zijn derde echtgenote. Persoonlijk vind ik dat hij er zich niet op verbeterd heeft. Zijn eerste echtgenote was eigenlijk al meer dan goed genoeg. Hoe ambitieus kan iemand zijn op vlak van echtgenotes? Ik denk dat hij graag eens verandert, consumeert, ook al is het nog niet versleten. Hij heeft veel geld. Denk ik. Hij verdient veel geld. Maar doet ook veel geld rollen. En het rolt daar snel. Bij mij rolt het geld veel trager. Niet zelfs. Ik heb er hier niet direct bij mij, we hebben hier ook geen geld nodig. Het is hier all inclusive. Hij zegt dat hij onder veel spanning staat, risico's, die hij genomen heeft. Maar hij houdt van risico's nemen, zegt hij. Dat hij dan voelt dat hij leeft, dat risico's zin geven aan zijn leven, en een kick als het lukt. Het is zijn vorm van spelen.

Hij heeft nu een nieuw model van auto. Hij heeft eigenlijk overal nieuwe modellen van. Het probleem is dat er voortdurend nieuwe modellen uitkomen. Daar heb je dus nooit mee gedaan. Hij van zijn kant, gaat daarin mee. Hij is mij onlangs komen bezoeken. Volledig in het nieuw model: nieuwe auto, nieuwe kleren, nieuwe bril, nieuw uurwerk, nieuwe echtgenote, nieuwe schoenen, nieuwe smartphone, nieuwe kleur van haar, nieuwe kleur van huid, niet te bruin, niet te bleek. Hij zei dat hij blij was van mij te zien, dat ik niets veranderd was. Ik zag er dus geen nieuw model uit, en toch was hij blij. Maar dat is hij alleen wanneer hij met vakantie is. Dan gaat hij op zoek naar antieke of historische modellen.

Hij is een vriendelijke man gebleven, zijn nieuwe echtgenote is ook vriendelijk. Hij heeft enkele bedrijven van de hand gedaan, zegt hij. Hij houdt zich nu iets meer op afstand, iets meer beheren en iets meer adviseren. En ook iets over een medaille en iets van adel van de overheid. Waarvoor hij nog een spreuk en een wapenschild zoekt. Ik zei dat ik er zou over nadenken, maar we waren al bezig en eindigden bij de spreuk: rode tomaten smaken beter. Het ontbrak ons aan voldoende kennis van het Latijn om de spreuk af te werken.

‘Het belangrijkste is een goede gezondheid,’ zei hij en hij begon over zijn ‘verwittigingskes’. Dat bleken dan toch al een aantal overbruggingen te zijn. En bij verdere beschouwing ook een hartinfarct, een kleine hersenbloeding, een hernia met drie vastgezette wervels, en iets met de gewrichten. Hij voegde er zijn prostaat aan toe toen zijn derde echtgenote naar het toilet was.

‘Vertel mij eens waar je overal geweest bent,’ vroeg ik. Ik wist dat hij dat graag deed, vertellen over waar hij overal geweest was. ‘Waar ben je laatst zo al geweest?’

Zijn verhalen sloeg ik op in mijn geheugen en zo was het of ik er zelf was geweest, met het voordeel dat ik er niet naar toe moest.

‘China wordt de toekomst,’ zei hij. ‘Heb ik je verteld dat ik een kasteeltje heb gekocht?’

‘Een kasteeltje?’

‘Ja. Ik wou graag een oprijlaan met witte rozen. Ik had dat gezien op tv in dat programma over je weet wel, dat interview. Ik moet zeggen dat mij dat echt aansprak. Zoiets had ik nog niet, echt stijl. Er was aan mijn huis geen plaats voor een oprijlaan of ik had het huis naar achter moeten verhuizen of de straat omleggen. En toen had een zakenkennis ook een kasteeltje gekocht. En toen heb ik er ook een gekocht. Je moet eens binnenspringen als je in de streek bent. Maar verwittig mij op voorhand, want ik ben niet veel thuis. Ja, ik ben aan het afbouwen. Aan het verminderen. Ik zou zo nog juist iets kleins willen overhouden, om mijn eigen goesting te doen. Om mij te amuseren. Zo iets kleins nog eens groot maken, maar naar mijn eigen goesting. Want met de beurs en zo, de laatste tijd, dat geeft toch veel beslommeringen. Je wordt de speelbal van alles en iedereen. Iets met nieuwe technologie. Iets nieuws.’

Ik heb mijn verblijf verlengd. Dat kon, er was nog plaats. Het is hier geen hoogseizoen. Het is hier Benidorm niet. Geen bastards. De mensen hier zijn voorzichtig en stil. Een beetje vermijdend. Zo dacht ik de voorbije nacht. Elckerlijc hier heeft nooit in een oorlog gevochten. Zijn familie of gezin is niet uitgemoord. Hij heeft nooit honger gekend, geen armoede, is niet misbruikt. En toch wil hij met de wereld zoals hij is, liever weinig te maken hebben. Elckerlijc doet zijn ogen dicht en slaapt. Hij doet zijn ogen open maar zijn hersenen slapen verder. Slaapmodus. Zelfbescherming, niet wakker worden, niet voelen, niet zien, niet horen. Warm en

geborgen, in de buik, in het water. Het verblijf hier is als een grote moeder. Het is hier veilig. Er wordt in alle basisbehoeften voorzien. Je wordt zo afhankelijk als iets. Moeder ziek, kind ziek. Moeder dood, kind dood.

Vandaag is het 15 augustus, Moederdag in sommige streken, de dag dat Onze Lieve Vrouw, de Heilige Maagd Maria, ten hemel werd opgenomen. Werd en wordt opgenomen, volgens kenners. Elk jaar opnieuw. Met lichaam en ziel. Door God. Een feestdag. Het land werkt niet en het staat de ganse dag stil bij de verre reis die die vrouw onderneemt. Er is een satelliet afgeschoten om de zon te onderzoeken. Dat moet zo wat het dichtst in de buurt komen van een hemelvaart van het lichaam. De verlofdag is realiteit, over een hemelvaart worden bijgevolg geen moeilijke vragen gesteld.

‘Welke dag zijn we vandaag?’

‘We zijn de 15de augustus.’

‘Welke feestdag is dat weer juist?’

We denken aan iets van een hemelvaart maar we durven die hemelvaarten al eens door elkaar slaan.

‘Wat is dat voor iets een hemelvaart?’, vraagt een jonge gast.

‘Zwijg jong, daar zijn oorlogen voor gevoerd. Ik geloof dat. Ik geloof dat niet! Boem, pataat!’ En ergens in een toren van ivoor zit een schrijver en verzint een hoofdstuk. En niet ver daarvandaan en veel later verzint een andere schrijver in een andere toren van ivoor een ander hoofdstuk. En beslissen machthebbers dat dit of het ander hoofdstuk de waarheid is voor het volk.

Een feestdag voor een land van cultuurkatholieken, een land waarvan vijf procent wekelijks katholiek praktiserend is.

15 augustus is hier in huis een bijzonder gebeuren. Een aantal gasten blijken een bijzondere relatie tot de Vrouw te hebben.

Op een kamer een beetje verder op de gang, is iets gebeurd. Ik had al een klein vermoeden. Guido, die zit ganse dagen in de boeken, van ’s morgens tot ’s avonds en wie weet zelfs ’s nachts. Soms probeer ik een babbeltje met hem te slaan, maar dat lukt moeilijk. Hij spreekt altijd over boete doen. Terwijl er hier geen enkele reden is om boete te doen.

Guido is flauw gevallen, bloedarmoede en enkele ontstoken littekens. Een mens kan ver zitten. Het heeft met schuld te maken. Guido voelt zich schuldig. Ik vraag hem of hij iets gedaan heeft wat niet mag. Neen. Hij heeft iets gedacht wat niet mag. Oei, denk ik, wie niet.

Guido ziet voor zichzelf blijkbaar een weg van zuiverheid. Hij heeft last van de teksten die hij hoort en leest. Van de inhoud daarvan. Ikzelf ben eerder iemand die naar de melodie luistert, vraag mij niet waarover de tekst gaat, dat weet ik zelden. Bij Guido is het blijkbaar erg gesteld, hij luistert naar de tekst én wil die toepassen. Terwijl iedereen weet, dacht ik, dat je dan pas in de problemen komt.

We drinken samen een glas bier, hij ontspant en dan komt het er uit zoals ik dacht. Hij wil seks. Er zijn hier weinig vrouwen. En het blijkt om seks met een vrouw te gaan. En hij wil zijn lichaam onder controle houden. En het wordt alleen maar erger. Hij spreekt over visioenen en zegt dat hij nood heeft aan vakantie. Ik kijk hem ongelovig aan, dit is voor mij hier vakantie. Hij geniet duidelijk niet van zijn vakantie.

‘Wat houdt u tegen, Guido?’

‘Ja... euh..., Jakob, ...’

‘Maak uw valies en vertrek? Er zijn in de wereld meer vrouwen dan mannen. Wat is het probleem? Als ge seks wilt en het komt er niet van, dan is het uw eigen schuld. Dan is het dat ge de seks uit de weg gaat.’

‘Er is wel een vrouw, Jakob, maar ik had mij voorgenomen om mijn leven anders te oriënteren.’

‘Ge moogt oriënteren al wat ge wilt, Guido, maar ge moet ook naar uw lichaam luisteren. Vooral naar uw lichaam. Uw hersenen zijn ook lichamelijk. Als er visioenen van komen, kunt ge u beter eens laten gaan.’

‘Ja... Jakob...’

‘Ge neemt de regels te serieus, Guido, het is een spel gelijk een ander. Met spelregels om het spannend te houden.’

‘Ik probeer te gehoorzamen, Jakob.’

Guido is nu overgebracht naar een psychiatrisch ziekenhuis. Hij zou daar beter tot rust komen, wordt hier gezegd.

Er was eens een dier en op een dag ging dat dier boete doen. Het dier ging naar koning Leeuw en zei: ‘Sire, ik ga boete doen want ik voel me schuldig’.

Geen reactie.

Het dier maakte koning Leeuw wakker en begon opnieuw: ‘Sire, ik ga boete doen want ik voel me schuldig’.

‘Dat is goed, mijn dier’, zei koning Leeuw, hij keek met halve ogen rond. De kust was veilig. Hij doezelde weer in.

Het dier voelde zich door de koning gesterkt in zijn besluit en ging boete doen. Het vroeg zich af waaruit boete doen zou kunnen bestaan. Het moest iets zijn waarbij het zichzelf pijn of tekort deed, anders telde het niet. Want het dier voelde zich schuldig.

Geen enkel ander dier begreep waarom het dier zich schuldig voelde. Meer nog, ze begrepen niet goed wat schuldig was. Ze hadden dat woord nog nooit gehoord. Dat was geen van hun woorden. Dat moest van elders komen.

Nu was het dier het enige dier dat met mensen had gesproken. En die mensen waren in de ogen van het dier voortdurend bezig met wat mocht en wat niet mocht. Daarbij probeerden ze te doen wat mocht en niet te doen wat niet mocht en af en toe vooral te doen wat niet mocht en niet te doen wat moest. Het dier vond dat een raar wereldje, een vermoeiend wereldje. Het vond mensen sukkelaars. Ze leefden misschien langer, maar waarvoor was dat goed als je je zo schuldig voelde? Om het alsnog goed te maken?

Het dier zag dat de mensen allerlei oplossingen zochten. Vreemd genoeg zochten ze oplossingen om zich niet meer schuldig te moeten voelen. Goedpratens zijn het, dacht het dier. Geen enkel van die oplossingen bleek te werken, integendeel, ze werkten in de tegenovergestelde richting, ze voelden zich nog meer schuldig.

Na een tijdje besloot het dier om geen contact meer te houden met de mensen. Om het contact met de mensen zoveel mogelijk te mijden. Het dier begon zich slecht te voelen in contact met de mensen. Het begon zich allerlei vragen te stellen.

Een kat bijt een muis de kop af, verslindt de beste stukjes en gaat dan slapen bij de kachel. Een mens zou zich schuldig voelen, dacht het dier.

En toen schoot ik wakker uit deze droom want Nico schoot, letterlijk. Luide knallen. Nico was aan het schieten. In zijn kamer. Op de muizen. Zijn er hier dan muizen? Volgens de receptie niet, volgens Nico wel.

Hij verblijft wat verder op de gang, een oude man. Op de etensuren staat hij op van zijn bed en komt hij zijn kamer uit. Hij legt zich daarna terug op zijn bed. Nico neemt niet deel aan de activiteiten. Hij maakt geen uitstappen.

Ik zag Nico zitten in een vaalwit marcelleke en een ruime onderbroek, in zijn eigen wereld, een bed gedrapeerd met grauwe lakens. De verzoeking van de heilige Nico. Een tweeloop jachtgeweer op zijn knieën, een box hagelpatronen hagelnummer 9 naast zijn bed.

‘Er zijn hier de laatste tijd meer en meer mosjns, Jacques.’

Muizen spreekt hij uit als mosjn, te wijten aan zijn dialect en geen tanden, wat veel tandvlees en zwalpende lippen geeft.

Deze nachtelijke schoten hebben mijn gemoedsrust verstoord, maar het is nu opgelost. Anderen waren blijkbaar van zijn schieten op de hoogte. De directie nam Nico zijn geweer af omwille van meerdere klachten, waarop Nico door het raam sprong maar nog juist kon tegengehouden worden. Nico heeft nu zijn geweer terug maar niet zijn hagelpatronen. Tot op heden heeft hij niet meer hardop geschoten en is de rust in het verblijf teruggekeerd.

Stond ik deze morgen buiten met Frans te babbelen. - We zeggen hier Frans, Franciscus, vraag mij niet hoe hij heet. - In afwachting van het ontbijt. Heerlijk zomerweer. Beter buiten dan binnen. Om die reden stonden we buiten. In de opkomende zon. In de tuin. Alle deuren en ramen open. Open blauwe lucht. Het was die zondag dat alle vliegverkeer stil lag vanwege een vulkaan in IJsland. - Alleen Ivo kan de naam ervan uitspreken. - Die IJslanders weer. En de wind die verkeerd zat. Goed voor de IJslanders. Verkeerd voor de rest van Europa. Aan de lucht zag je niets. Het was nooit zo helder en heerlijk geweest. Maar wetenschappers weten het natuurlijk altijd beter. Met hun meettoestellen. Dat de vliegtuigen in Europa uit de lucht zouden vallen. Het stof beschadigde de motoren.

Honderdduizend mensen zaten vast, over gans Europa, op van die veldbedden waarvan ik er mij tien jaar geleden ook één kocht in de Carrefour, maar dat ik mijn eenpersoonstent niet binnen kreeg en voor de keuze stond van op het veldbed onder de blote hemel te slapen of in mijn eenpersoonstent op de harde grond. Gezien de omstandigheden koos ik voor het laatste. Maar dat geheel terzijde en om te zeggen dat het in de tuin zo zonder vliegtuigen bijzonder rustig was. Alsof de lucht nu ook een dag vrij kon ademen. Je zult maar lucht zijn en altijd die kopselden van vliegtuigen moeten dulden die door je vel prikken. We hoorden het fonteintje klateren en ook het gejoel van de haan. Vooral de haan, op de duur alleen nog de haan.

Zei Frans dat hij ooit een haan had. Dat hij ooit drie hanen had. Om drie uur 's morgens begonnen die. Dat hij ze ooit achterna had gezeten met de veegborstel tot diep in het bos achter zijn tuin.

Ik maakte een draaiende beweging met mijn twee vuisten in tegengestelde richting. Zijn ogen beaamden de beweging volmondig. Maar zijn vrouw en dieren. Uiteindelijk hadden ze die haan laten inslapen door de dierenarts. Wegens huisvredebreuk zeg maar. Om zijn relatie te redden. Voor een haan. Enkele jaren nadat zijn relatie gered was, moest hij zijn vrouw ook laten inslapen. Op haar verzoek. 'Uitzichtloze situatie,' zuchtte hij, 'en nu ben ik hier.'

Er volgde een empathische stilte. Doorbroken door de haan. Zei een andere kameraad - ik ken zijn naam nog niet - dat hij ook hanen en kippen heeft gehad. Maar niet voor lang. Vanwege de vos. Met de vos bedoelde hij alle vossen van gans de wereld. Vanwege de vos dus. Vooral als de vos met jongen zit, dan durft hij alles. Dat hij ook een prachtige haan had. Houdt zijn handen ter hoogte van een Duitse herder en beschrijft een omtrek van een bierton. 'Happart', zei hij. Hij had een groot hok en Happart zat altijd in de nok. Ofwel buiten op de nok, ofwel binnen in de nok. Altijd de hoogste en onder hem zijn kippetjes. Kleine witte kippetjes en de grote Happart. In de nok. Fiere haan. Baas.

'En dan de vos. En Happart, met gespreide vleugels, van boven naar beneden uit de nok, dook, op de vos. Alle kippen dood. Happart ook dood. En misschien wist hij het wel op voorhand', zei de kameraad, 'maar haanzijn kun je niet ontlopen.'

Gisteren is er iemand nieuw aangekomen. Er waren nog kamers vrij. Hij zei dat hij content was van hier aan te komen. Hij zag er vermoeid uit, maar tevreden. Nood aan vakantie.

Verder is er hier al een tijdje niets gebeurd. En zo is het goed. Alsof er altijd iets moet gebeuren. Alsof er altijd speciale activiteiten moeten zijn, animatie, avonturen. Ik ben blij dat de visie en het beleid hier anders is en er goed voor de rust van iedereen wordt gezorgd.

Wat we hier doen is niet wereldschokkend.

Er zijn hier wel privileges. Maar ik trek het mij niet aan, sterven moeten we allemaal. Mij laten ze met rust. Maar ik zie er hier die minder vriendelijk worden aangesproken en precies meer moeten werken. Het is te zeggen, er zijn er hier die werkelijk niets doen en beter verzorgd worden dan anderen. Maar waar is het anders? Hun verblijf zal waarschijnlijk duurder zijn.

Er zijn er ook die kijven als een oud koppel. Ik denk dat die hier al lang zijn. Misschien zouden ze eens van verblijf moeten veranderen.

Van mijn kant ben ik blij dat ik hier de druk van mijn schouders kan afleggen. Ik hoef hier niet te streven naar erkenning of zelfontplooiing. Die maatschappelijke druk bestaat hier niet. Er zijn hier geen grote verwachtingen. We worden hier evenmin bang gemaakt. Door rampen of onheil, machtswisselingen of wetswijzigingen. We zijn hier in goede handen. Zoals het hier is, is het hier al lang. De formule hier heeft al veel stormen overleefd, het bewijs dat het een goede formule is. We bidden voor alle mensen. Ik ben tevreden over mijn keuze.